

I denne Forbindelse skal jeg indskyde den Bemærkning, som jeg burde være fremkommen med straks, at der er adskillige andre Punkter — jeg skal senere komme til at berøre dem —, hvor vi maa forbeholde os at stille flere ny Ændringsforslag til tredje Behandling, fordi de Emner, der kunne fremkalde dette, ere fremkomne paa et saa sent Stadium af Udvalgets Arbejde, at vi ikke inden Afgivelsen af Betænkningen have kunnet underkaste dem den omhyggelige Drøftelse, som maatte kræves.

En hel Række af de efterfølgende Forslag gaar ud paa at bevare Retternes Selvstyre, om jeg maa kalde det saa, navnlig de kollegiale Retters Selvstyre paa deres videre Omraader. Man fraviger derved de tidligere Vedtagelser, som gik ud paa i vidt Omfang at forlange kongelige Afgørelser eller Lovafgørelser med Hensyn til Forhold, hvor vi nu ikke finde det nødvendigt, men mene, at det bedst og mest hensigtsmæssigt i hvert givet Tilfælde kan overlades Retterne at træffe Bestemmelse.

En særlig Bestemmelse maa jeg fremhæve, nemlig den, der angaar Sø- og Handelsretten i København. Det vil erindres, at tidligere Lovforslag, saaledes som de forelaa fra Kommissionens Side, ikke opretholdt denne Ret, men i Samlingen 1902—03 optog man en Bestemmelse om dens Bevarelse og formede den saaledes, som det med Hensyn til de den Gang raadende Grundsætninger fandtes rigtigst, under Medvirken — det blev fremhævet her i Salen — af den daværende Formand for Sø- og Handelsretten. Vi ere, jeg kan sige i alle københavnske interesserede Kredse, glade over, at Lovforslaget, saaledes som det foreligger fra Justitsministerens Side, vedbliver at staa paa den Grundsætning, at denne Ret skal opretholdes. Vi have i det væsentlige heller ikke haft noget at indvende mod den Form, som Opretholdelsen har faaet i Lovforslaget. Vi have dog fundet, at der kunde være Anledning til at sikre denne Ret en Næstformand med et større Virksomhedsomraade, end Lovforslaget i Overensstemmelse med den gældende Ret har tilsigtet. Paa Grundlag af denne Forstærkning af det retslige Element i Domstolens Besættelse have vi forhandlet med den nuværende Formand for

Sø- og Handelsretten og ere blevne enige med ham om Formuleringen af en vis Del af Paragraffen, som paa den ene Side svarer til det nuværende Behov ved Sø- og Handelsretten, som dette stiller sig efter de ny Grundsætninger, Lovforslaget indeholder, og paa den anden Side forskaaner de sø- og handelskyndige Medlemmer af Retten for et Arbejde, som i mangfoldige Tilfælde er overflødig, som ingen Interesse har eller kan have for dem, men blot besværer dem og gør dem uvillige til at paatage sig det i mange Henseender byrdefulde Hverv.

En anden vigtig Ændring angaar Paragraffen om de rejsende Domstole. Disse ere jo oprindelig indførte for Befolkningens Skyld i de tidligere Lovforslag, særlig for Nævningesagerens Skyld, for ikke at volde Befolkningen det Besvær, som vilde opstaa, hvis Nævningerne skulde komme til Retten, i Stedet for at Retten kom til dem. Her er det ogsaa nødvendigt at bibeholde de rejsende Domstole, men i sig selv ere de til stort Besvær. For det første for Dommerne, som jo væsentligt ere ældre Folk, der ikke holde af at rejse paa den Maade jævnlig og periodisk, og som mange Gange ville savne det Apparat, som behøves, for at sikre deres Afgørelses Rigtighed, og for det andet for Parterne, der nødes til at sende deres Sagførere, altsaa deres Retsrepræsentanter, som de ville have ved Landsretten, til det fraliggende Sted. Hvor det ikke er nødvendigt eller meget ønskeligt i Befolkningens Interesse, bør man derfor ikke fastholde de rejsende Domstole, og det er i mindre Grad nødvendigt efter de ny Grundsætninger, hvorved Bevisførelsens Umiddelbarhed er opgiven. For Vidnerens Skyld behøves det ikke, da Vidnerne efter de ny Grundsætninger komme til at vidne netop for den Underret, der forbereder Sagen, og altsaa ikke, bortset fra Undtagelsestilfælde, behøve at møde ved Landsretten, hvor Sagen behandles til Doms. Derfor er der ikke nogen Nødvendighed for at udstrække de rejsende Domstole videre end til Nævningesager og de borgerlige Sager, hvor Retten skønner, at det er nødvendigt at have en umiddelbar Bevisførelse, og at denne hensigtsmæssigt kun kan føres paa det Sted, hvor Vidnet bor.